

Tempus-tuloksia tuttujen ja tuntemattomien kanssa

Timo Järvi

Tietojenkäsittelyopin professori emeritus

Turun yliopisto

Otimme Tempuksen alkuaikoina osaa erilaisiin hankkeisiin: niihin, joissa kumppanuuden taustalla oli takanaan pitkä tuttavuus sekä toisaalta sellaisiinkin, joissa jouduimme kartasta hakemaan yhteistyöpyyntöä lähettänyttä yliopistoa.

Pitkän yhteistyön tuloksia oli hanke, jolla kehitettiin **informaatioteknologian ja tietojenkäsittelytieteen jatkokoulutusta Virossa**. Kaikki sai alkunsa Suomen ja Neuvostoliiton välisestä tieteellis-teknisen yhteistyön kybernetiikan työryhmästä. Sen sisälle vuonna 1988 muodostui suomalais-virolainen työryhmä, joka järjesti vuosittain seminaareja sekä opettaja- ja tutkijavaihtoa.

Yhteistyötä kumppanien kanssa

Kun Viro oli itsenäistynyt vuonna 1991 ja Suomi tullut 1995 EU:n jäseneksi, syntyi virolaisten aloitteesta **Tempus-projekti**. Virossa oli tähän aikaan saatu muotoiltua uudelleen alan maisterikoulutus. Seuraavaksi **edessä oli alan tohtorikoulutuksen suunnittelu**. Turussa oli ollut perustamassa tohtorikoulua, jonka ideaa oli tarkoitus soveltaa Viroon.

Suomalaiset lähtivät mukaan **vahvana motiivina veljeskansan** tukeminen. Elettiin aikaa, jolloin internet ja sähköposti olivat vielä uusia. Nämä tuoreet välineet osoittautuivat välttämättömiksi projektissa. Vuoden projekti oli aikataulultaan tiukka, eikä olisi helposti onnistunut keskenään tuntemattomien henkilöiden kesken. Kumppanit Virossa, Suomesta ja Ruotsista olivat kaikki jo tuttuja mainitusta työryhmästä. Järjestämästämme **kuudesta seminaarista ja työpajasta** osa oli avoinna myös muille tutkijoille, vaikka näitä oli vaikea saada liikkeelle lyhyellä varoitusajalla.

Koordinaattorina oli **Kybernetiikan instituutti Tallinnasta**, mutta kontraktoriksi tuli **Turun yliopisto**. Silloisten sääntöjen mukaisesti projektin taloudesta huolehti EU-maa. Kirjanpito ja vastuu olivat siis eri maassa kuin projektin menojen pääkäyttö. Yliopiston kirjanpitojärjestelmä ei vielä soveltunut EU:n raportointiin, ja hankkeessa liikkui useita eri valuuttoja, mukaan lukien euron edeltäjä ECU. Maiden palkkatasot olivat kovin erilaiset, joten vastaavilla summilla saatiin hyvin erilaisia työmääriä. Talous ei kuitenkaan aiheuttanut ongelmia itse hankkeen toteutuksessa.

Viron projekti oli pieni ja nopea, työkokouksissa syntyi uusia ideoita ja tuloksia. Välimatkat olivat lyhyitä ja ihmiset tunsivat toisensa. Osallistuimme toisaalta myös muihin hankkeisiin, joissa emme tunteneet kumppaneita ennestään. Tällainen oli esimerkiksi **Rusen yliopiston** vetämä hanke.

Yhteistyötä jättimäisessä verkostossa

Rusen yliopisto oli 1990-luvun lopussa uudistanut tietojenkäsittelyn opetustaan Tempuksen turvin. Nyt se halusi perustaa alalle laajan teemaverkoston ja etsi kumppaneita ympäri Eurooppaa. Viesti saapui tiedekuntaamme ja sitä kautta minulle. Koska aihe oli kiinnostava, päätimme lähteä mukaan kolmivuotiseen hankkeeseen. Pian minulle tulivat tutuiksi Sofian lentokentän ja Rusen välinen bussireitti ja sen mielenkiintoiset ”palvelupisteet”. Matka helpottui hieman Bulgarian ja Romanian liittyttyä EU:hun, jolloin pääsin kerran käyttämään lyhyempää reittiä Bukarestin kautta.

Jäseniä oli valtavasti. Kaikkiaan **31 maasta** oli mukana **58 yliopistoa tai tutkimuslaitosta**. Verkoston sivustolle oli rekisteröitynyt 142 henkilöä. Verkostoa johtamaan oli koottu laaja organisaatio: koordinaattorin ja johtajan lisäksi oli johto-, arviointi- ja neuvoa-antava ryhmä sekä 8 asiantuntijaryhmää. Yhteensä näissä ryhmissä oli **241** henkilöä.

Vuonna 2001 käynnistynyt hanke oli suuri ja byrokraattinen, mutta teknisesti hyvin toteutettu. Suuresta ihmismäärästä johtuen vuorovaikutus jäi vähäisemmäksi. Vaikka pohjatyö oli tarkoitus tehdä asiantuntijaryhmissä sähköpostia ja www-sivuja käyttäen, todellisuudessa asiasta vastasivat projektin johtaja avustajineen. Turun vaatimukset toimivat pohjana kahdelle koulutusosalalle. Johtaja työsti niitä professoriemme kanssa vieraillessaan yliopistossamme. Ehdotuksia muokattiin verkoston yhteensä kahdeksassa kokouksessa, joiden yhteyteen oli järjestetty myös kongressi tai seminaari.

Verkosto **laati ja julkaisi sekä kandidaatin että maisterin tutkintovaatimussuositukset 4 informaatiotekniikan koulutusosalalle**. Tätä on pidettävä hyvänä saavutuksena näin suurelle ja hajanaiselle joukolle. Itse jäin vuoden päästä eläkkeelle, mutta lähes sama verkosto jatkoi työtään uudessa hankkeessa tohtorinkoulutusohjelmien suunnittelussa.